

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Rasy a národy
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_Z.1.13
Autor vzdělávacího materiálu:	PaedDr. Alena Vondráčková
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	1.pololetí školního roku 2013/2014
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	Geografie
Vzdělávací předmět:	Zeměpis
Tematická oblast:	Obyvatelstvo a sídla
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	4.ročník vyššího gymnázia
Anotace:	Materiál slouží pro procvičení látky prezentace Rasy a národy
Citace použitých zdrojů:	Mírvald, Stanislav a kol. Geografie – socioekonomická část. SPN – pedagogické nakladatelství a. s., 1998. ISBN 80-7235-008-0. s. 39 - 41 Bičík, Ivan a kol. Příroda a lidé Země. Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o. Praha, 2004. s. 84 – 94 Hanus Martin a kol. Školní atlas dnešního světa. 1. vydání. TERRA, s.r.o. a TERRA –KLUB o. p. s., 2011. ISBN 978-80-902282-6-9 http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_států_světa_podle_počtu_obyvatele http://cs.wikipedia.org/wiki/Jazyky_Indie http://cs.wikipedia.org/wiki/Demografie_USA http://cs.wikipedia.org/wiki/Romsk%C3%A1_men%C5%A1ina_v_%C4%8Cesku https://www.google.cz/#q=romov%C3%A9+v+%C4%8Dr
Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu Sportovní gymnázium - škola 21. století	

Pracovní list

Rasy a národy

- 1) Pomocí mapy v Atlase dnešního světa na str. 34 urči původní rozšíření čtyř lidských ras.
- 2) Pomocí mapy v Atlase dnešního světa na str. 35 urči hlavní změny v rozšíření lidských ras v průběhu historie.
- 3) Uveď pět nejrozšířenějších mateřských jazyků světa. Použij Atlas dnešního světa na str. 37.
- 4) Z rodiny indoevropských jazyků vypiš příklady jazyků nejvýznamnějších jazykových skupin (Např.: románské jazyky – francouzština, španělština,). Použij Atlas dnešního světa na str. 36.
- 5) U pěti nejlidnatějších států světa se zamysli nad tím, zda jsou národnostně jednotným státem.

i	Stát / Oblast	Populace	Datum	% světové populace
1	 Čína ^[2]	1 354 040 000	31. prosince 2012	19,13%
2	 Indie	1 210 193 422	1. března 2011	17,09%
3	 Spojené státy americké	315 688 000	17. dubna 2013	4,46%
4	 Indonésie	237 641 326	1. května 2010	3,36%
5	 Brazílie	193 946 886	1. července 2012	2,74%

Pracovní list

Rasy a národy

6) V následující tabulce zjisti:

a) největší změny v národnostním složení mezi lety 1921 a 1991

b) největší změny v národnostním složení mezi lety 1991 a 2001

c) největší změny v národnostním složení mezi lety 1991 a 2011

Národnostní skupina	rok 1921		rok 1961		rok 1991		rok 2001		rok 2011	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Češi	6 734 684	67,3	9 023 501	94,2	8 363 768	81,2	9 249 777	90,5	6 711 624	64,3
Moravané					1 362 313	13,2	380 474	3,7	521 801	5,0
Slezané	47 314	0,5			44 446	0,4	10 878	0,1	12 214	0,1
Poláci	81 914	0,8	66 540	0,7	59 383	0,6	51 968	0,5	39 096	0,4
Slováci	15 732	0,2	275 997	2,9	314 877	3,1	193 190	1,9	147 152	1,4
Němci	3 059 961	30,6	134 143	1,4	48 556	0,5	39 106	0,4	18 658	0,2
Ukrajinci			19 549	0,2	8 220	0,1	22 112	0,2	53 253	0,5
Vietnamci					421	0,0	17 462	0,2	29 660	0,3
Maďaři	7 049	0,1	15 152	0,2	19 932	0,2	14 672	0,1	8 920	0,1
Rusové			19 549	0,2	5 062	0,0	12 369	0,1	17 872	0,2
Romové					32 903	0,3	11 746	0,1	5 135	0,0
Rusíni					1 926	0,0	1 106	0,0	739	0,0
Ostatní/ Neuvečeno	59 080	0,6	36 649	0,4	40 408	2,2	225 200	2,2	2 806 314	26,9
Cellam	10 005 734		9 571 531		10 302 215		10 203 060		10 436 560	

7) Jaké národnostní menšiny se po roce 1989 objevily v ČR v souvislosti s migrací?

8) Zjisti na internetu některé informace o Romech. Odkud pochází? Proč je rozdíl mezi zjištěným a skutečným počtem Romů? Kdy se stali oficiální národnostní menšinou?

Pracovní list

Rasy a národy

Řešení:

1) europoidní: Evropa, severní Afrika, jihozápadní a jižní Asie

mongoloidní: Amerika, severní a východní Asie

negroidní: subsaharská Afrika

australoidní: Austrálie a Oceánie

2) osídlení nově objevených kontinentů Evropany:

europoidní rasa v Americe, Austrálii, Oceánii, jižní Africe, na jihu Sibíře

negroidní rasa v Americe – původně otroci dnes Afroameričané

přechodné a smíšené rasy: Latinská Amerika (europoidní a mongoloidní)

JV Asie a Japonsko (mongoloidní a australoidní)

J Indie (europoidní a australoidní – Drávidové)

3) čínština (1,20 mld.); španělština (0,329 mld.); angličtina (0,328 mld.)

4) germánské – angličtina, němčina, severogermánské – norština, švédština, dánština, islandština

románské jazyky – francouzština, italština, španělština, portugalština, rumunština, moldavština

slovanské – ruština, ukrajinština, polština, čeština, bulharština

5) Čína – národnostně jednotný, nevýrazné menšiny

Indie – mnohonárodnostní

Největší je indoárijská skupina (72 % - Hindustánci, Bengálci, Gudžaráthové, Paňdžábcí, Uríjci, Maráthové aj.), následuje drávidská

Pracovní list

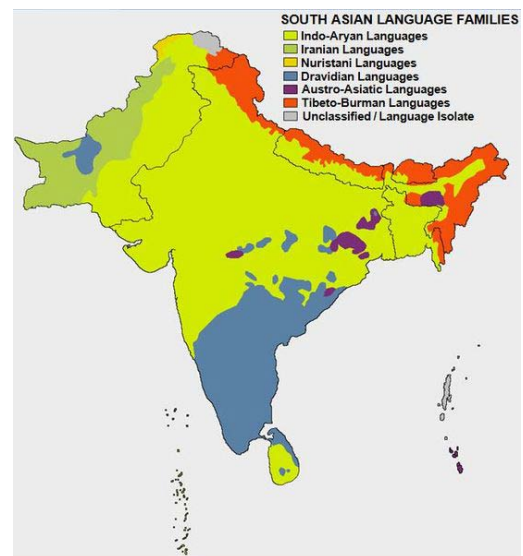
Rasy a národy

Řešení:

(25 % - Tamilové, Telugové a Kannadové, Malajámci aj.), dále Mundové a horské skupiny v Himálaji.

Oficiální jazyky Indie v roce 2008

Jazyk	Rodina	Mluvčích v Indii (2001, milióny)
ásámština	indoárijská, východní	13
bengálština	indoárijská, východní	180
bodo	tibetobarmská	1,2
dógrí	indoárijská, severní	0,1
gudžaráština	indoárijská, západní	46
hindština	indoárijská	422
kannadština	drávidská, jižní	38
kašmírština	dardská	5,5
konkánština	indoárijská, západní	2,5
maithilština	indoárijská, východní	12
malajálámština	drávidská, jižní	33
manipurština (též meitei)	tibetobarmská	1,5
maráthština	indoárijská, západní	72
nepálština	indoárijská, severní	2,5
paňdžábština	indoárijská	29
sanskrt	indoárijská	0,05
santalština	mundská	6,5
sindhština	indoárijská, severozápadní	2,5
tamilština	drávidská, jižní	61
telugština	drávidská, střední	74
urdština	indoárijská, střední	52
urijština	indoárijská, východní	33

Pracovní list

Rasy a národy

Řešení:

USA – mnohonárodnostní

- **Bílí Američané**, 74,7 %, nebo něco kolem 215,3 milionu.

Tento pojem zahrnuje osoby původem z Evropy, severní Afriky, Středního východu (Arabové) a ze střední Asie. Dále osoby hispánského původu, kteří se z rasového hlediska považují za bělochy.

- **Černoši nebo Afričtí Američané**, 12,1 % (asi 34,9 milionu)
- **Asijští Američané**, 4,3 % (12,5 milionu)
- **Američtí Indiáni**, 0,8 % (2,4 milionu)
- **Původní obyvatelé Havaje a ostatní pacifičtí ostrované**, 0,1 % (0,4 milionu)
- **Dvě nebo více ras**, 1,9 % (5,6 milionu)
- **Ostatní**, 6 % (17,3 milionu)

Od sčítání z roku 2000, znamená termín „Hispanec“ takového člověka, který má španělské kořeny. Ať už je to rodilý Španěl, nebo osoba z Latinské Ameriky. Rasa je totiž při americkém sčítání lidu jedna věc, zatímco hispánský původ věc druhá. Proto může být člen jakékoliv rasy zároveň Hispanec.

Hispanii tvoří 14,5 % obyvatelstva, což odpovídá asi 42 milionům.

Z tohoto počtu se 47,9 % pokládá z rasového hlediska za **bělochy**, 42,2 % za **ostatní** (většinou mestice, atd.) 2 % za **černochoy** a 1,6 % za ostatní rasy (**Asiaty, Indiány**, atd.).

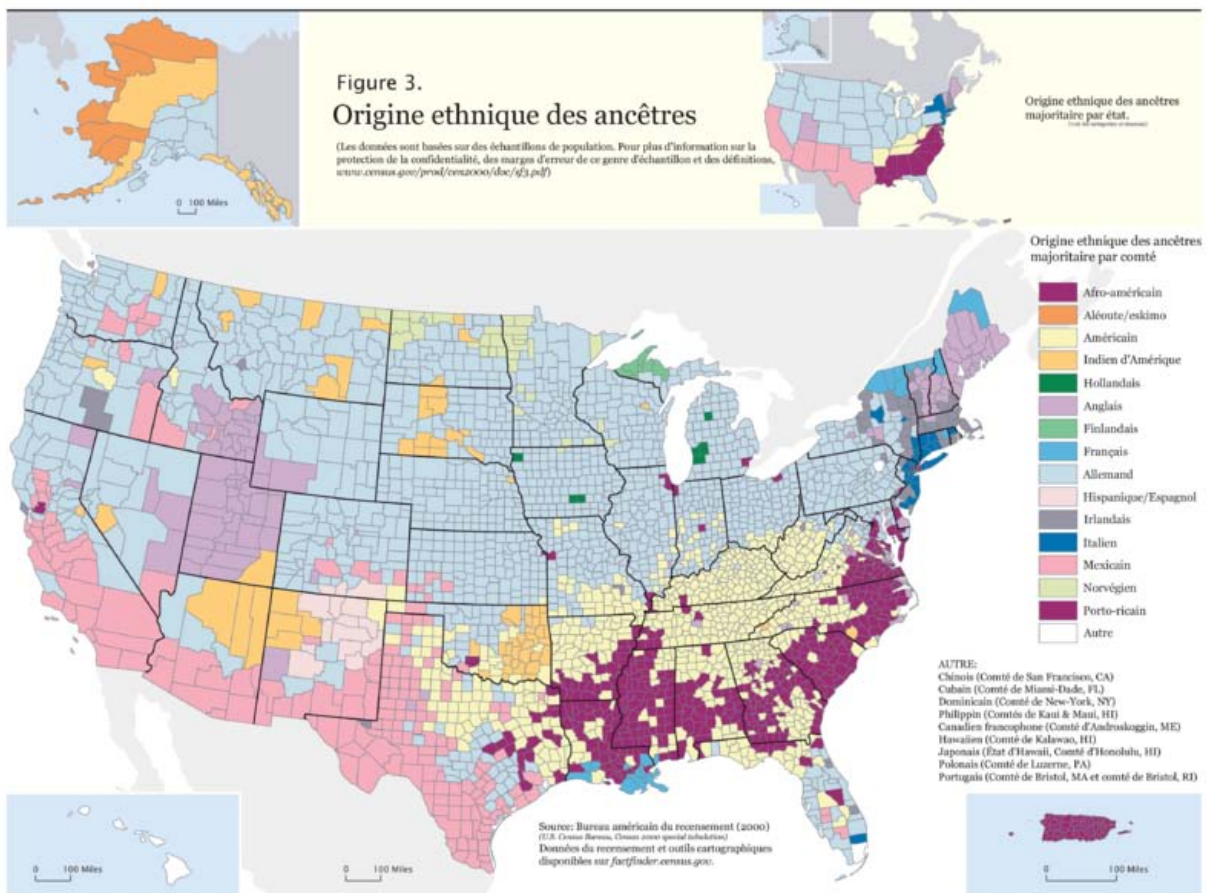
Indonésie – mnohonárodnostní

Brazílie – mnohonárodnostní

Pracovní list

Rasy a národy

Řešení:

6) a) největší změny v národnostním složení mezi lety 1921 a 1991

odsun Němců 1945 -46 ze 3 059 961 (30,6%) na 134 143 (1,4%)

b) největší změny v národnostním složení mezi lety 1991 a 2001

pokles Moravanů ze 1 362 313 (13,2%) na 380 474 (3,7%)

pokles Slezanů ze 44 446 (0,4%) na 10 876 (0,1%)

a tím nárůst Čechů

c) největší změny v národnostním složení mezi lety 1991 a 2011

Pracovní list

Rasy a národy

Řešení:

**pokles počtu Čechů z 9 249 777 (90,5%) na 6 711 624 (64,3%) ,
národnost není nutné ve sčítání uvádět, a tak v kategorii neuvedeno
s zvětšil počet z 225 200 (2,2%) na 2 806 344 (26,9%)**

**poklesl podíl národnostních menšin Slováků z 1,9% na 1,4%; Němců
z 0,4% na 0,2% a naopak vzrostl podíl Moravanů z 3,7% na 5,0%;
Ukrajinců z 0,2% na 0,5% a Vietnamců z 0,2% na 0,3%**

7) **Ukrajinci (53 253 – 0,5%), Vietnamci (29 660 – 0,3%), Rusové (17 872 –
0,2%)**

8) **Romové (exonymum Cikáni) jsou etnikum,
jehož kořeny sahají do středověké Indie.
Romské etnikum je nejpočetnější v Evropě
a v Americe. V rámci Evropy se nachází
zejména v jihovýchodní Evropě. Populace
Romů v Evropě se odhaduje na 4 až 9
milionů, ale některé romské organizace
odhadují až 14 milionů.**

**Romové odešli ze severní Indie někdy mezi
6. a 11. stoletím a do Evropy přišli z
blízkého východu ve 14. století.**

Romové v ČR

**K romské národnostní menšině se ČR při sčítání
lidu 2011 přihlásilo celkem 13 150 obyvatel,
romštinu jako svůj rodný jazyk (nebo jeden z
rodných jazyků) však uvedlo celkem
40 370 obyvatel.**

**Podle odhadů Evropského centra pro práva
Romů z roku 2003 je Romů v Česku mezi 250 000
a 300 000.**

Romové Cikáni	
Populace	
4 - 9 milionů ^[1]	
Země s významnou populací	
 Španělsko	650 000–800 000 ^[2]
 Rumunsko	535 140 ^[3]
 Turecko	500 000 ^[2]
 Francie	280 000–340 000 ^[2]
 Bulharsko	700 000–800 000 ^[2]
 Maďarsko	550 000–600 000 ^[2]
 Řecko	160 000–200 000 ^[2]
 Srbsko	400 000–450 000 ^[2]
 Slovensko	480 000–520 000 ^[2]
 Česko	250 000–300 000 ^{[4][2]} (odhad)
 USA	1 000 000 ^[5]
Jazyk(y)	
romština a jazyky obývaných zemí	
Příbuzné národy	
Domové, Lomové a další Indoárjové	